

SAYI : 86171061-101.07.06-E.9125

BAŞVURU NO : 2017/14855

KARAR TARİHİ : 29/05/2018

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURU VEKİLİ / TEMSİLCİSİ :

BAŞVURUYA KONU İDARE : Milli Eğitim Bakanlığı(MEB)

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın, eğitim-öğretim desteğinden ve PYBS bursundan çocuklarının faydalandırılması talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 29.11.2017

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran; velisi olduğu öğrenciler ... ve ... için 2017 yılında özel okul teşviki için başvuruda bulunduğunu ,ancak özel okul teşviki çıkmadığı için çocuklarını biri yüzde 90 biri yüzde 50 indirim kazandığı özel bir okula kaydettirdiğini, çocuklarının bursluluk sınavını kazanarak burs almakta iken özel okula gittikleri için burslarının da kesildiğini, böylece emek sarf ederek kazanmış oldukları hakkın da ellerinden alındığını ve neticede çocuklarının ne özel okul teşvikinden ne de burstan faydalanamadıklarını, tek memur maaşıyla ve İstanbul gibi büyük bir kentte öğrenci okutan bir veli olduğunu ifade ederek, çocuklarının burs ve özel okul teşvikinden birlikte faydalandırılmalarını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün konuya ilişkin olarak Kurumumuza göndermiş olduğu 20/04/2017 tarih E.8078774 sayılı yazısı ve eklerinden özetle;

2.1. Yapılan incelemede; söz konusu ...'in 2014-2015 eğitim öğretim döneminde, eğitim ve öğretim desteği başvurusunda bulunduğu ancak okul tercihinde bulunmadıkları anlaşılmıştır. ...'in 2016-2017 ve 2017-2018 eğitim ve öğretim dönemlerinde, ... 2017-2018 eğitim ve Öğretim döneminde eğitim ve öğretim desteğine başvuru yaptığı ancak il için ayrılan toplam destek kontenjanı dolduğu ve puanı tercihte buldukları okul ve sınıf için yeterli olmadığından yapmış oldukları tercihlere yerleşemediklerinin anlaşıldığı,

2.2. Eğitim ve öğretim desteğine başvuru yapan öğrencilerin, il İçin ayrılan toplam destek kontenjanı dolduğu ve puanı tercihte buldukları okul ve sınıf İçin destek kapsamında yerleşmeleri için yeterli olmadığından söz konusu öğrencilere 2017-2018 eğilim ve öğretim dönemi için eğitim ve öğretim desteği verilemediği,

2.3. 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında Türkiye geneli: 72.027, özel okul türleri bazında Okul Öncesi: 5531, İlkokul: 14.363, Ortaokul: 14.398, Ortaöğretim: 15.318, Temel Lise: 22.417 Öğrenciye eğitim ve öğretim desteği verildiği, İstanbul İlinde ise; Okul Öncesi: 2000, İlkokul: 4080, Ortaokul: 3948, Ortaöğretim: 3581, Temel Lise: 5101 öğrenciye eğitim ve öğretim desteği verildiği,

2.4. Eğitim ve öğretim desteği iş ve işlemleri yürütülürken; Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nin Ek-12 Formunda belirtilen altı ana başlıktaki kriterlere göre destek alabilecek öğrencilerin tespit edildiği, bu kriterlerin ise; *"1-Öğrencilerin başarısı, 2- Ailenin Aylık Toplam Geliri, 3- Ailede Öğrenim Gören Diğer Çocuklar, 4- Anne ve Babanın Durumu, 5- Aldığı Disiplin Cezaları, 6- Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile hakkında koruma, bakım kararı verilen çocuklar"*, olduğu, bu kriterler sonucunda oluşan puan üstünlüğüne göre il ve kurum kontenjanları dikkate alınarak kurumlara her sınıf seviyesinde ayrı ayrı olmak üzere, kurum içi ve kurum dışından öğrencilerin, destek kapsamında tercih ettikleri özel okullara puan üstünlüğüne göre eğitim ve öğretim desteği kapsamında yerleştirildiği,

2.5. Ülkemizde eğitim ve öğretim desteği uygulamasının 2014-2015 eğitim- öğretim döneminde uygulanmaya başlandığı, bu destek uygulamasının amacının devletin devlet okullarındaki öğrenci yükünü azaltmak, dar gelirli ailelerin çocuklarının eğitim ve öğretiminde fırsat eşitliği bulmalarının sağlanmasının olduğu,

2.6. Uygulamada Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği'nde yer alan Ek-12 Formunun okul yönetimi tarafından e-Okul sistemi üzerinden doldurulup çıktısının alınarak velilere imzalatıldığı, Ek-12 Formundaki kriterlerin Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü tarafından ilgili mevzuat(5580 Sayılı Kanun, Özel Öğrenim Kurumları Yönetmeliği ve bu kapsamda hazırlanan e-kılavuz) hükümleri doğrultusunda hazırlanarak, eğitim ve öğretim desteği verilecek öğrencilerin belirlendiği,

2.7. Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı(PSYBS) iş ve işlemlerinin, 25/11/2016 tarihli ve 29899 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğince yürütüldüğü, bu yönetmeliğin 17 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (e) bendi *"5 inci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde belirtilenler hariç olmak üzere, özel bir okula kayıt ve nakil yaptıranlar"* hükmü gereğince özel bir okula kayıt veya nakil yaptıran öğrencilerin PYBS bursunun kesildiği, ancak aynı yönetmeliğin 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (a), (b), ve (c) bentlerinde belirtilen kanunlar(2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu) kapsamındaki öğrencilerin bursluluklarının devam ettiği, bu kapsamda adı geçen velinin çocuklarının ilgili kanunlar kapsamında olmadığı anlaşıldığından özel okullara kayıt olduklarında PYBS burslarının ilgili yönetmelik gereği kesildiği ve devam etme talebinin yerine getirilmesinin mümkün görünmediği,

2.8. Ayrıca, Bakanlıklarıyla eğitim ve öğretim desteği ile ilgili veliler ve kurumlarca muhtelif konularda açılmış/sonuçlanmış davalar olmakla beraber söz konusu velinin konuyla ilgili bir davasının henüz tespit edilmediği, ifade edilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. T. C Anayasası'nın;

3.1. **“Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevine” ilişkin 42 nci maddesinde** *“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.(...)Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar.”*

3. 2. Anayasamızın **“Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;** *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”*

4. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun **“Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında;** *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”* hükümleri düzenlenmiştir.

5. 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun **Ek 1 inci maddesinde:** *“Bu Kanun kapsamında örgün eğitim yapan özel ilkokul, özel ortaokul ve özel liselerde öğrenim gören Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrenciler için, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne göre her kademede okulun öğrenim süresini aşmamak üzere, eğitim ve öğretim desteği verilebilir. (...) yararlandırılabilir.*

Eğitim ve öğretim desteği, Bakanlıkça eğitim kademelerine göre her bir derslik için belirlenen asgari öğrenci sayısının üzerinde ve her hâlükârda derslik başına belirlenen azami öğrenci sayısını geçmemek üzere verilebilir. Eğitim ve öğretim desteği verilecek toplam öğrenci sayısı her yıl Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken belirlenir.

Eğitim ve öğretim desteği; yörenin kalkınmada öncelik derecesi ve gelişmişlik durumu, öğrencinin ailesinin gelir düzeyi, eğitim bölgesinin öğrenci sayısı, desteklenen öğrenci ve öğrencinin gideceği okulun başarı seviyeleri ile öncelikli öğrenciler gibi ölçütler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak verilebilir.”

6. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin:

6.1. **“Eğitim ve öğretim desteği” başlıklı Ek 1 inci maddesinde;** *“(…)(2) Eğitim ve öğretim desteği verilecek okul tür, alan ve dalları ile her bir öğrenci için verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarı, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne, alanına ve dalına göre Devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, bir önceki yılın verileri esas alınarak her yıl (Değişik ibare:RG-5/7/2014-29051) Temmuz ayında Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken hazırlanacak olan*

tebliğde belirlenir. (3) Eğitim ve öğretim desteği verilecek okul türü, alan ve dalların belirlenmesinde Kalkınma Planı hedefleri ve iş gücü ihtiyaç analizleri de dikkate alınır.”

6.2. “Kanunun Ek-1 inci maddesi kapsamında eğitim ve öğretim desteği” başlıklı Ek 2 nci maddesinde; “(1) Kanunun Ek-1 inci maddesine göre her yıl Temmuz ayında Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırlanacak olan tebliğde illere göre belirlenen sayıdaki öğrenciler için (Ek-10) de yer alan okul türleri ve gruplarına göre eğitim ve öğretim desteği verilebilir. Tebliğde; her bir öğrenci için verilebilecek eğitim öğretim desteği tutarı resmi okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve liselerde Devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, bir önceki yılın verileri esas alınarak belirlenir. (...) (3) Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmak isteyen okullar ve öğrenciler Ağustos ayı içerisinde MEBBİS ve e-Okul üzerinde oluşturulan modül üzerinden müracaat ederler. Eğitim ve öğretim desteği verilecek asil öğrenciler, Eylül ayı içerisinde Ek-12’ye göre tespit edilir. Eğitim ve öğretim desteğinden yararlanacak okullar ve öğrenciler Genel Müdürlük internet sayfasında duyurulur. (5) Öğrencinin, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanabilmesi için, Eğitim ve Öğretim Desteği Uygulama E-Kılavuzunda belirtilen başvuru ve yerleştirme takvimine göre Eylül ayı içerisinde okula kaydının veya naklinin yapılmış olması gerekir. İle ayrılan eğitim ve öğretim desteği alacak öğrenci sayısının tamamının kullanılmaması durumunda Genel Müdürlük iller arasında kontenjan dağılımını düzenleyebilir.(...) (10) Söz konusu eğitim ve öğretim desteğini sunan ve yararlananlardan gerçek dışı beyanda bulunmak suretiyle fazladan ödemeye sebebiyet verenler hakkında Kanunun Ek-1 inci maddesi hükümleri uygulanır. (...)”

6.3. Ek 12 de yer alan formda;

“EĞİTİM VE ÖĞRETİM DESTEĞİ VERİLEBİLECEK ÖĞRENCİLERİN TESPİT FORMU

ÖĞRENCİ KRİTERLERİ	DEĞERLENDİRME	PUAN DEĞERİ	PUAN
1-Öğrencilerin Başarısı			
a) Bir önceki yıldaki başarı durumu			
b) Ulusal düzeyde yapılan yarışmalarda aldığı başarı (Birincilik, ikincilik, üçüncülük)	70		
c) Ülkemizi uluslararası olimpiyatlarda temsil etmesi (İlgili Federasyonlarca)	50		

d) İl genelinde yapılan yarışmalarda aldığı başarı (Birincilik, ikincilik, üçüncülük)	40		
2- Ailenin Aylık Toplam Geliri			
(* 5.000 TL den az ise	350		
(* 5.001 TL - 6.500 TL arası ise	250		
(* 6.501 TL – 8.000 TL arası ise	200		
(* 8.001 TL - 9.500 TL arası ise	150		
(* 9.501 TL - 11.000 TL arası ise	100		
(* 11.001 TL - 12.500 TL arası ise	50		

(*) 12.501 TL ve daha fazla	20	
3- Ailede Öğrenim Gören Diğer Çocuklar		
Yok	0	
Her bir okul öncesi eğitim ve ilköğretim öğrencisi için (En Fazla Üç Kardeş-her biri için 20 puan)	60	
Her bir ortaöğretim(Lise) okulu öğrencisi için (En Fazla Üç Kardeş-her biri için 20 puan)	60	
Açık öğretim veya askeri okul öğrencisi (En Fazla Üç Kardeş-her biri için 20 puan)	60	
Her bir üniversite öğrencisi için (En Fazla İki Kardeş-her biri için 40 puan)	80	
4- Anne ve Babanın Durumu		
Anne ve baba ölü	100	
Anne veya baba ölü	80	
Anne ve baba ayrı	40	
Anne, baba, kardeş veya öğrencinin %50 ve üzeri oranında engelli olması (üniversite hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri veya tam teşekküllü devlet hastanelerinden alınan raporla beyan edilmesi durumunda)	50	
Vazife başında vefat etmiş MEB personeli çocuğu	70	
5- Aldığı disiplin cezaları	-100	
6- Kanununun 13 üncü maddesinde belirtilen harp veya vazife malulü sayılanların ilk ve orta öğrenim çağındaki çocukları ile haklarında koruma, bakım veya barınma kararı verilen çocuklar	100	
TOPLAM PUAN		

(*) Ailenin aylık toplam gelir tutarları her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle yeniden belirlenir.”

7. 4/8/2017 tarihli 30144 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 2017-2018 Eğitim ve Öğretim Yılında Özel Okullarda Öğrenim Görecek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilmesine İlişkin Tebliğ’de; “(...) eğitim ve öğretim desteği verilecek okul kademe ve türleri, destek tutarları, öğrenci sayısı ve bunlara ilişkin diğer hususlar aşağıda belirtilmiştir:

1- 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında, 5580 sayılı Kanun kapsamında açılan özel okulöncesi, ilköğretim, ortaokul, lise ve temel lise türlerinde öğrenim görecek her bir öğrenciye verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarları ile ilk defa destek verilecek öğrenci sayıları aşağıdaki Tablo-1’de yer almaktadır:

Tablo-1:Eğitim Öğretim Desteği Verilen Okul Türleri, Destek Tutarları ve Öğrenci Sayıları

S. No	Okul Türü	Destek Tutarı (TL)	İlk Defa Destek Verilecek Öğrenci Sayısı
1	Okul Öncesi Eğitim Kurumu	3.060,00	6.000
2	İlkokul	3.680,00	15.000
3	Ortaokul	4.280,00	15.000
4	Lise	4.280,00	15.000
5	Temel Lise	3.680,00	24.000
Toplam			75.000

2- 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında yukarıdaki Tablo-1’de sayılan okul kademe ve türleri için toplam 340 bin öğrenciye eğitim ve öğretim desteği verilecektir.

3- İllere göre eğitim ve öğretim desteği verilecek okul kademe ve türleri, öğrenci sayısı, öğrenci ve okul seçilmesine ilişkin ölçütler ile diğer ilgili hususlar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanacak kılavuzda belirtilecektir.(...)”

8. 5580 Sayılı Kanun Kapsamındaki Özel Okullarda Öğrenim Gören/Görececek Öğrenciler İçin Verilecek Eğitim Ve Öğretim Desteği Uygulama E-Kılavuzu(2017)’na göre; “ 1. Genel Açıklamalar a) Bu e-Kılavuz 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Ek 1’inci maddesi ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin Ek 2’nci maddesi hükümlerine göre hazırlanmıştır. b) 5580 sayılı Kanun kapsamında açılan özel okullara, 04/08/2017 tarih ve 30144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2017-2018 Eğitim ve Öğretim Yılında Özel Okullarda Öğrenim Görececek Öğrenciler İçin Eğitim ve Öğretim Desteği Verilmesine İlişkin Tebliğ’de yer alan okul türlerine göre toplam 75.000 öğrenciye 2017-2018 eğitim öğretim yılında geçerli olmak üzere eğitim ve öğretim desteği verilecektir. ...”

9. 25/11/2016 ve 29899 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar Ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği’nin:

9.1. “Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesinde; “(1) Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı örgün ve resmi ortaokullar, imam-hatip ortaokulları, ortaöğretim kurumları ile özel eğitim okullarındaki yatılılık, bursluluk, sosyal yardımlar ve okul pansiyonlarıyla ilgili usul ve esasları düzenlemektir.”,

9.2. “Yatılılık ve bursluluk başvuruları” başlıklı 4 üncü maddesinde; “(...) (5) Bursluluk sınavına başvuracak öğrencilerde aşağıdaki şartlar aranır.

a) Türkiye Cumhuriyeti veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

b) Ortaokullar, imam-hatip ortaokulları veya özel eğitim ortaokullarının 5 inci, 6 ncı, 7 nci ve 8 inci sınıfları ile ortaöğretim kurumlarının hazırlık sınıfı ve 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci sınıflarında öğrenci olmak.

c) Ortaöğretim okullarında, sınavın yapıldığı ders yılında okul değiştirme cezası almamış olmak.

ç) Ailenin bir önceki mali yıla ait yıllık gelir toplamından fert başına düşen net miktarın, içinde bulunulan mali yılın merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen Millî Eğitim Bakanlığı okul pansiyon ücretinin en azının dört katını geçmemesi kaydıyla maddi imkânlardan yoksun bulunmak.”

9.3. “Maddi durum tespiti ve araştırması” başlıklı 5 inci maddesinin 2 inci fıkrasında; “Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen kanunlar kapsamındaki öğrenciler ile (c) bendinde belirtilen velilerin öğrenci olan çocuklarından ek-1’de yer alan Öğrenci Ailesinin Maddi Durumunu Gösteren Beyanname istenmez.

a) 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu.

b) 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu.

c) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun veya bu Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlar, 23/4/1981 tarihli ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 18/12/1981 tarihli ve 2566 sayılı Bazı Kamu Görevlilerine Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 45 inci, 56 ncı, mülga 64 üncü maddeleri ve 65 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesi kapsamında harp veya vazife malulü sayılanlar.”

9.4. “Parasız yatılı veya burslu öğrencilerin okullar arası nakilleri” başlıklı 15 inci maddesinde; “

(1) Parasız yatılı ve burslu öğrencilerin okullar arasındaki nakilleri, öğrencinin öğrenim gördüğü okulun tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre e-Okul sistemi üzerinden yapılır.

(2) Nakli yapılan öğrencilerden;

a) Burslu olanların bursluluğu devam eder....”

9.5. “Yatılılık veya bursluluğun sona ermesi” başlıklı 17 nci maddesinde; “(1) Ortaokul, özel eğitim ortaokulu ve imam-hatip ortaokullarında burslu, ortaöğretim kurumlarında ise parasız yatılı veya burslu okuyan öğrencilerin parasız yatılılığı veya bursluluğu ortaöğrenimlerini tamamlayıncaya kadar devam eder. Paralı yatılı olarak yerleştirilen öğrencilerin yatılılıkları, nisan ayı sonuna kadar velisinin yazılı isteği üzerine bir sonraki öğretim yılında da devam eder.

(2) Aşağıdaki öğrencilerin yatılılığı veya bursluluğu okul müdürlüklerince sona erdirilir.

a) Ortaöğretim kurumlarında öğrenim hakkı sona erenler.

b) Ortaöğretim kurumlarından mezun olan veya son sınıfta beklemeli duruma düşenler.

c) Taksirli suçlar ile kabahat nevinden olanlar dışında işlenen suçtan dolayı hükümlü bulunanlar.

ç) Yatılılık veya bursluluktan kendi isteğiyle vazgeçenler.

d) Açık öğretim ortaokulu veya açık öğretim lisesi, mesleki açık öğretim lisesi, mesleki ve teknik açık öğretim okuluna nakil olanlar.

e) 5 inci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenler hariç olmak üzere, özel bir okula kayıt veya nakil yaptıranlar....”

Hükümlerine verildiği görülmektedir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER’İN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

10. Başvuranın iddiaları, İdarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Kısmi Tavsiye Kısmi Ret Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Başvuran, 1 no'lu paragrafta açıklandığı üzere, gelir düzeyinin düşük olduğu dikkate alınarak çocuklarının PYBS bursu ve özel okul teşvikinden birlikte faydalandırılmaları talebiyle Kurumumuza başvurmuştur.

12. Dosyanın incelenmesinde; öğrencilerin MEB PYBS kapsamında burs alırken, biri yüzde 90, diğeri yüzde 50 oranında bursu olarak özel okula kayıt yaptırdıkları için PYBS burslarının ilgili mevzuat hükümleri gereğince MEB tarafından kesildiği, yine başvuranın velisi bulunduğu öğrenciler için 2017-2018 eğitim öğretim dönemi eğitim ve öğretim desteği başvurduğu, ancak il için ayrılan toplam destek kontenjanı dolduğu ve puanları tercihte buldukları okul ve sınıf için yeterli olmadığından yapmış oldukları okul tercihlerine yerleşemedikleri ve bu anlamda teşvik alamadıkları anlaşılmıştır.

13. Ülkemizde 2014-2015 eğitim öğretim döneminde, **devlet okullarındaki öğrenci yükünü hafifletmek, dar gelirli ailelerin çocuklarına eğitim-öğretimde fırsat eşitliği sağlamak amacıyla** uygulamaya konulan eğitim ve öğretim desteği uygulamasının Kararın 5, 6 ve 7 numaralı paragraflarında yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda uygulandığı ayrıca 8 numaralı paragrafta yer verilen ve her yıl düzenlenen e-Kılavuz doğrultusunda hayata geçirildiği görülmektedir.

14. **Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde;** Eğitim ve öğretim desteği verilecek asil öğrenciler, Eylül ayı içerisinde Ek-12'ye göre tespit edileceklerinin düzenlendiği görülmektedir. Yönetmelikte Ek 12 de yer alan Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formuna göre İdarece yapılan değerlendirme neticesinde, başvuranın velisi olduğu öğrencilerden;

14.1. ...'in; "Öğrencilerin Başarısı" bölümünde, bir önceki yıldaki başarı durumundan **94,7658** puan, "Ailenin Aylık Toplam Geliri" kısmından **350** puan, "Anne ve Babanın Durumu" bölümünden **20** puan aldığı ve toplamda **464,7658** puan aldığı anlaşılmaktadır.

14.2. ...'in; "Öğrencilerin Başarısı" bölümünde, bir önceki yıldaki başarı durumundan **97,6600** puan, "Ailenin Aylık Toplam Geliri" kısmından **350** puan, "Anne ve Babanın Durumu" bölümünden **20** puan ve toplamda **467,6600** puan aldığı anlaşılmaktadır.

14.3. Başvuranın velisi olduğu ...'in destek puanının 464,7658 olduğu, teşvik kapsamında yararlanmak istediği Özel Çapa Kültür Temel Lisesi'ne destek kapsamında en son yerleşen öğrencinin puanının ise 486,928(kurum içi) olduğu, bu anlamda 2017-2018 eğitim ve öğretim dönemi destek yerleştirme sonucuna göre "*İl için ayrılan toplam destek kontenjanı dolduğu için tercihlerine yerleştirilemediği*" görülmüştür.

14.4. Bu kapsamda, başvuranın velisi olduğu ...'in destek puanının 467,66 olduğu, teşvik kapsamında yararlanmak istediği Özel Çapa Kültür Temel Lisesi'ne destek kapsamında en son yerleşen öğrencinin destek puanının ise 467,66(kurum içi) olduğu, yine Özel Bakırköy Kültür Temel Lisesi'ne destek kapsamında en son yerleşen öğrencilerin puanlarının 482,44(kurum içi) ve 504,89(kurum dışı) olduğu, bu anlamda 2017-2018 eğitim ve öğretim dönemi destek yerleştirme sonucuna göre "*İl için ayrılan toplam destek kontenjanı dolduğu için tercihlerine yerleştirilemediği*",

15. Somut olayda, İdarenin eğitim öğretim teşviğini uygularken mevzuata uygun olarak puanlama yaptığı ve yerleştirme süreçlerini tamamladığı tespit edilmekle beraber, öğrenciye verilecek eğitim ve

öğretim desteğinde ailenin gelir durumunun belirleyici faktör olarak değerlendirildiği dikkate alındığında, 2 kardeşin de öğrenci olduğu, eşin çalışmadığı bir ailenin gelir durumunun da ayrıca göz önüne alınması gerektiği değerlendirilmiştir. Eğitim-öğretim teşviğinde gelir durumunun değerlendirilmesine dair Kurumumuzca verilen 20/06/2017 tarih E.6958 sayılı Kararda da ifade edildiği üzere; *Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu'nda (Ek-12)* aylık gelir hesaplanırken kapsam dışında bırakılan döner sermaye ücreti, nöbet ücreti veya ek ders ücreti gibi hususların kapsama dahil edilmesi durumunda puanlamalarda büyük oynamalar olabileceği değerlendirilmektedir. *Eğitim ve Öğretim Desteği Verilebilecek Öğrencilerin Tespit Formu'nda (Ek-12)* yer alan kriterlerin ve bunlara ilişkin puanlandırmanın daha detaylı bir şekilde düzenlenmesinin eşitlik ve hakkaniyet açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Her ne kadar formda sunulan bilgi ve belgelerin doğruluğundan hukuken veli ve okul yöneticileri sorumlu tutulmakta ise de ailelerin gelir durumuna ilişkin puanlandırmanın nihai aşamada yerleştirme puanını büyük ölçüde etkilediği anlaşıldığından, idarenin velilerin beyanlarını teyit edebilecek veya beyana gerek duyulmadan geliştireceği sistem (Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü v.s. tarzı Kurumlarla entegrasyon sağlanabilir) üzerinden belirlemiş olduğu kriterleri otomatik olarak puanlama yapmaya olanak sağlayacak nitelikte bir düzenleme yapmasının, başvuruçular açısından eşitlik ve hakkaniyetin sağlanması için gerekli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, öğrenciye verilecek eğitim ve öğretim desteğinde ailenin gelir durumunun ana belirleyici faktör olarak değerlendirildiği düşünüldüğünde, hazırlanan tabloda ailenin gerçek gelirini tespit etmeye yarayacak detayların da, örneğin gelir durumuna ilişkin puanlamada ailenin oturduğu evin kira olup olmadığı gibi kriterlerin tespit edilip puanlamaya dahil edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

16. Yine idarenin açıklamalarından anlaşıldığı üzere, başvuranın velisi bulunduğu öğrencilerin PYBS burslarının özel okula kayıt yaptırdıklarından Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği'nin 17 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (e) bendi uyarınca kesildiği anlaşılmıştır. Söz konusu Yönetmeliğin ilgili maddesinde belli bazı özel kanunların kapsamı dışında kalan başvuranın velisi olduğu öğrenciler gibi kesimlere yönelik olarak “Yatılılık veya bursluluğun sona ermesi halleri” arasında özel bir okula kayıt veya nakil yaptıranların sayıldığı görülmekteyse de başvuran gibi gelir düzeyi bakımından gerek özel eğitim kurumlarındaki öğrencilere verilen eğitim öğretim teşviğinden, gerekse PYBS bursundan yararlanabilecek durumda olan öğrencilerin PYBS sınavından başarılı olarak bu bursa hak kazandıkları düşünüldüğünde, yani başarının yüksek ve gelir düzeyinin düşük(ve bazı başka nedenler)olmasının belirleyici olduğu bir bursta öğrencinin özel okula kayıt ya da nakil yaptırması nedeniyle bursunun kesilmesinin, öğrencinin ailesinin gelir düzeyinin iyi olduğu için özel okula kayıt yaptırabildiği düşüncesinden ileri geliyor olabilse de başvuran gibi il düzeyinde eğitim öğretim teşvik kontenjanı dolduğu için teşvik mekanizmasından yararlanamayarak başarılı olan çocuklarını yüzde 90 ve yüzde 50 oranında burslu olarak özel okula kaydettirdiği ve bunu belli gelir düzeyinde tek memur maaşıyla yaptığı gerçeğinin mevzuatsal düzenlemeler yapılırken bu durumların değerlendirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

17. Bu anlamda başvuranın velisi bulunduğu öğrencilerin özel okula kayıt yaptırmaları ile PYBS burslarının kesilmesi her ne kadar hukuka uygun görünse de; hukuk kuralları genel olarak ilk belirlendikleri zamanda öngörülemeyen bir takım değer ve etkilere sahiptirler, toplumsal gelişmelerin ve sosyal durumların neden oldukları sonuçların değerlendirilmesinde, hukukun genel amacı göz önünde bulundurulmalı, kuralların biçimsel olarak getirdikleri ile yetinilmeden biçimin ötesinde özdeki anlam çıkarılarak bu anlamdan hareketle değişen durumlarda ortaya çıkan sorunlara göre yeni durumlara uyarlanmalıdır. Bu bizi en yüksek moral temel olarak hakkaniyete götürmüş olacaktır. Hakkaniyet somut ve belirgin olay adaletidir. Somut olayımızda; PYBS sınavına girecek kadar maddi

imkânlardan yoksun bulunan, sınavda başarılı olup bursa hak kazanan ve eğitim öğretim teşviğinden il bazındaki kontenjan nedeniyle faydalanamayan öğrenciye eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması bakımından hakkaniyetli bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir. Bu anlamda öğrencilerin özel okula kayıt olmalarının bir sonucu olarak PYBS burslarının kesilmesinin hakkaniyete uygun olmadığı değerlendirilmiştir.

18. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın oğlu için hesaplanan puanların kılavuzda belirtilen kriterlere uygun olduğu, yine başvuranın çocuklarını özel okula kaydettirmesi sonucu PYBS bursunun kesilmesinin ilgili Yönetmeliğe uygun olduğu tespit edildiğinden, **İdarenin başvuruya konu işleminde hukuka aykırılık tespit edilememiştir**. Diğer taraftan, söz konusu başvuruya benzer bir başvuruda Kurumumuzdan çıkan kararda da ifade edildiği üzere; ailelerin gelir durumunun tespitinin puanlama kriterleri ve beyan usulü açısından yeniden değerlendirilerek söz konusu kriterlerin net geliri tespit etmeye yönelik (oturulan evin kira olup olmaması; ek ödemeler konusunda puanlama dışı bırakılan ödemelerin kapsamının daraltılması gibi düzenlemeler yapılarak) gerekli tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulduğu anlaşılmış, ayrıca maddi yetersizliğinin olduğu idarece kabul edilmesine ve özel okulda çok yüksek oranda burslu olarak eğitim almasına rağmen özel okula kayıt yaptırdığı için **PYBS bursunun kesilmesinin hakkaniyete uygun olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır**.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

19. İyi yönetim ilkelerine, 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “İyi Yönetim İlkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurulara ilişkin İdareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içerisinde ve gerekçeli bir şekilde Kurumumuza gönderildiği; İdarenin *kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, makul sürede ve gerekçeli karar verme ve kararın gerekçeli olarak bildirilmesi* ilkelerine uygun davrandığı görülmüştür. Ancak, İdarenin başvurulara verdiği cevaplarda karara karşı başvuru yolunu göstermediği, bu nedenle iyi yönetim ilkelerinde vurgulanan “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uymadığı anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uygun davranması önerilmektedir..

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

20. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurulara tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup, Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KISMEN KABUL KISMEN REDDİNE;**

- 1) Eğitim ve öğretim desteğinden faydalandırılması talebinin **REDDİNE;**
- 2) Eğitim ve öğretim desteğine ilişkin yerleştirme sürecinde ailelerin gelir durumunun tespitinde kullanılan kriterlerin, beyan usulünden ziyade belli Kurumlarla (Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Tapu ve Kadastro Müdürlüğü gibi) işbirliği içinde çalışarak, eğitim ve öğretim desteğinden yararlanmak isteyenlerin bilgilerine ilgili Kurumların veri tabanlarından yararlanılması suretiyle

ulaşılıp puanlamanın yukarıda yapılan tespitler gözetilerek yeniden yapılması, ilgili tebliğ, kılavuz ile usul ve esasların bu bağlamda gözden geçirilmesi ve gerekli tüm düzenlemelerin yeni eğitim ve öğretim dönemine ait eğitim ve öğretim desteği başvuru ve yerleştirme takvimi açıklanmadan önce uygulamaya geçirilmesi yönünde mağduriyetin makul sürede giderilmesi hususunda yeni bir işlem tesis edilmesi,

3) Başvuranın velisi olduğu öğrencilerin özel okula kayıt yaptırmaları sebebiyle kesilen PYBS burslarının yeniden bağlanabilmesi için ‘Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmi Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar Ve Okul Pansiyonları Yönetmeliği’nin ilgili maddesinde başvuranın ve benzer durumdaki öğrencilerin mağduriyetlerine giderecek şekilde değişiklik yapılması,

hususlarında **MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA VE BAŞBAKANLIĞA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Kısmi Tavsiye Kısmi Ret Kararının BAŞVURANA, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA VE BAŞBAKANLIĞA tebliğine,

6328 sayılı Kanun’un 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Milli Eğitim Bakanlığı ve Başbakanlık tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içerisinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisine karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi